

Apărarea Națională

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CRESTINE

Director:
Dr. DIONISIU BENEA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Arad, strada Vicențiu Babeș No. 6.

Deviza noastră: „Hristos, Regele, Națiunea”.
„Vom lavi de-opotrivă în Jidanul paraziților și în Românul necinstit și înstrăinat.”

Apare sub conducerea unui Comitet.
ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugarii și muncitori — Lei 160
Pentru intelectuali — — — Lei 200
Pentru Inst. și fabrici — — — Lei 500

Pericolul roșu.

Neapărat că războiul mondial a lăsat cele mai crude urme în Rusia.

În țara în care strălucea odată țaria credinței ortodoxe și se respiră bună-starea locuitorilor, marea năpăstă a omenirii a făcut să răsară cel mai barbar păgânism și cea mai neagră mizerie.

Increderea lesnică a „mojicului” rus în tot felul de promisiuni irealizabile de fericiere, a fost exploatarea cu multă meșteșugire de perciunații doctrinari ai teoriilor lui Marx.

Țăranul rus, reîntors decurând de pe front, a fost ușor ademinit pentru a consimți să primească bunătățile bolșevic. I s'a spus credinciosului bigot despre murdarele fapte ale lui Rasputin, și-a fost numai decât convertit la noua religie fără D-zeu. I s'a promis „mojicului” averea „ducelui”, și acesta, cuprins de fierul unei nebunii momentane, a luat arma în mână, ca să distrugă averile bogăților și să realizeze „o singură avere a tuturor”.

Le-a fost de-ajuns Jidanilor (toți conducătorii de azi ai Rusiei sunt Jidani și însuși Marx, apostolul comunismului, este perciunat) ca să câștige aderența populației rusești pentru ideile lor, pentruca, în urmă, s'o ducă la „sapă de lemn” și să își bată joc de ea după cum îi învață legea lor din Talmud.

Ajunși, din vagabonzi, stăpânitorii unei țări în care nu au nimica sfânt, Jidanii nu se mulțumesc a îndopa cu bunătățile raiului lor numai pe bieții Ruși, — cari azi nu mai pot scăpa din ghiarele lor, — ci poftesc la aspățul bolșevic pe toți muncitorii din lume. Simțind că cei ce au fost amăgiți se desmeticesc, vrea să bolșevizeze lumea întreagă și să-și mai păstreze, până pot, pernele sub șezut. Plătesc agenți ca să răspândească germenul revoluției, care pentru Jidani înseamnă cea mai rentabilă recoltă.

Ce a fost războiul, nu demult terminat, din China, dacă nu o operă a bolșevicilor? Cine a pus bombă în Senatul Român, dacă nu mâna Jidanului comunist?

Hidra bolșevică ce părea că la noi a fost pusă definitiv la punct, își ridică din nou urechile. Și aceasta tot mai puternic, când Rusia ne invită să încheiem cu ea un pact de neagresiune, (adecă o învolală ca orice conflict să fie aplanat pe cale pacifică). Guvernul actual — credem — că s'a prea încrezut în declarațiile d-lui Litvinof și s'a prea grăbit cu trimiterea d-lui Citta Davila la Moscova. Ce foloase vom avea mai de pe urma unei apropieri de Rusia actuală? Nici unul, pentrucă în dosul gândurilor ei pacifiste stă, încă, tot dorul de revoluționare. Da; dacă vecinii noștri ar avea autoritatea morală pentru a ne garanta ratificarea recunoașterea Basarabei și restituirea tezaurului furat, atunci am mai putea vorbi de o împrietenire. Dar așa cum se prezintă Rusia azi, ce ne poate ea garanta în afara de o înundare a platurilor românești cu tot felul de oaspeți nepoftiți?

Nu, d-ilor politicieni! România nu are nevoie de prietenia amabilă a bolșevicilor. Când, până nici n'am intrat în vorbă pe bunăvicale cu ei, comuniștii din Cluj își permit să manifeste cu drapele roșii, iar cei dela București să arunce și să calce în picioare tabloul M. S. Regelui, închipuiți-vă ce va fi, când vom fi prieteni?

Decât o cochetărie cu bolșevicii, mai bine reîntronizarea stărilor de asediu! E și mai simplu, dar e și mai cu folos!

L. A.

PUBLICĂM aci un document despre felul, cum au înțales jidanii, să facă propagandă în alegerile trecute, după actualul guvern, respective partidul național-tărănist a aflat de bine, spre rușinea și durerea noastră și spre paguba țării și a neamului întreg, să se deosească, să facă pact cu jidanii.

Avut-a oare nevoie partidul cel mai popular de sprijinul jidanilor? Nu! La nici un caz nu. Atunci de ce s'a făcut totuși pactul? Răspunsul îl vom da de altă dată!

De altfel pactul cu jidanii a înstrăinat, deocamdată, pe foarte mulți devotați aderenți de partidul lor, și aceia la alte alegeri d. e. și la cele parțiale din 20 a l. c., nu vor mai vota cu candidații partidului național-tărănist.

Iată documentul în original, traducerea lui va urma:

ארי פרדער!

אין אונזערע יידישען בריעדער

וואהלעך דער שטאדט טאטמאר אונד קאמיטאט

אין דעם זעלבן מאנעט, ערשיינט דער מאדערנער וואהלער און צו ערשיינט דער וואהלער און דער שטאדט דעם לאנדעס האבן וואהלער
נראסטרומאניען האט יענע צום ערסטען מאל ווא איינע רעווערונג דיא יעדעס בירגער דיא מאליכקייט בעפענט ווינע פאליטישע מיינונג פרייא אכציעכע.
דאס יידישע פאלק נארם דיא נאכריכט דאסם דאס האדע רענעטערקאנוליאום.
דען פרעוידענטען דער נאציאנאליבויטערן פארטייא

Juliu Maniu

צום מינסטער פרעוידענטען ערלאנגט האט מיט נראסטר דעוידע צור קענטעניס.
אין דיא רעווערונג MANIU זעהן וויר דיא נרעסטע נאראנטיע דאסם וויר אלס נלייכבערעכטעטע בירגער בעהאנדעלט אונד דאסם דיא בירגער פארנעקאממענען העטצערויין ען אונד אויסצייטיגנען וויר ניכט מער וויעדערדאלען ווערדען.

יידישע בריעדער! וועגן וויר אויף דיא רעוואלוציאנאטישע פאס יארע 1918 צוריקבליקנען מיסען וויר אונס עיינזעהן אונד מודה וויר דאסם צו דיעזע צייט איינצע אונד אלליין דיא פארטייא Julia Maniu דאס פפליכטענעפיהל בעזאכ אויף אונס וועגן אירע רעכטע האנד שיטצענדי צו האלטען וואפיר וויר אונס יעטצט דאנקבאר פעהראלטען וואלען אונד מיסען. עס אייט אויך מיט בעשטימטע הייט צו ערווארטען דאסם דורך דיא סוסטעמאטישע לייטונג דעם לאנדעם דורך דיא רעווערונג MANIU, אים האנדעל אונד נעווערבע איינע נעכטערע טיטאטאן געשאפען אונד וויר דיא אולגעמיינען עקססעסנצע בעסערן ווערדען.

ער וויר וויר יעדער ואלל עס פיר דיא הייליכסטע פפליכט האלטען ווינע שטימע דער נאציאנאליבויטערן פארטייא מיט דעם צייכען די יידישע אכציעכע דען דאס איז דאס אינטערעסטע דעם פאטערלאנדעם וואיין דעם בלייבשראט.

יעדער ואלל בעשטערעט וויר ווינע יידישען בריעדער אונד פריינדע צו בעווענען נור פיר דיא נאציאנאליבויטערן פארטייא ווינע שטימע אכציעכע דען דאס איז דאס אינטערעסטע איינע יעדען נעמן וועג אימאפעדע דאמיט יעדע שטימע דאנו פעהדעלפע דאסם טראנסילוואניען א יידישע רעפארטע מאנדאטע ערהאלטען ואלל אונד צייאר Dr. Teodor Fischer, CELU אונד Dr. Iosif Fischer, CELU

ואמיט וואלל יעדער איבערנינט ווינע וואהלענעטימאטאן ביז צום 8 דיעזעס מאנאטעם בעהעבען אונד וויר מיט לייב אונד זעלע — וויר דאס נאנצע ווענטעס וועבענדינעם — דער נאציאנאליבויטערן פארטייא אינטערעסטען.

- האך לעבע ווינע מאיעסטאט דער קעניג, דאס האדע רענעטערקאנוליאום /
- האך לעבע Juliu Maniu מינסטער פרעוידענט
- האך לעבע Mihai Popovici פיאנאן מינסטער, אטמארער ליכטען פיררער /
- האך לעבע Dr. Andrei Doboși אטמארער פירעפקט

יידישע וואהלעקאמיטאטן טאטמארע

Constătuirea dela Iași a L. A. N. C.

DI. Profesor A. C. Cuza președintele suprem al *Ligii Apărării Naționale Creștine* a chemat pe ziua de 2 Februarie a. c., la o constătuire ținută în casa proprie pe toți președinții organizațiilor județene și pe toți candidații dela alegerile din Decembrie 1928.

La această constătuire au luat parte pe lângă următorii fruntași ai mișcării: *DI. A. C. Cuza*, președintele suprem, *Gh. Cuza, Petru Nicolau, Ing. S. Bejan* din Iași, *Nic. Popa și Ștefan Penes* din Cluj, *Prof. Gh. Cărlan, Nichifor Robu* din Bacovina, *Pr. Iosif Caragea* din Timișoara, *Gh. Maxen* din Buzău, *Dr. Vasile Trifu* și *Nic. Prăjescu* din București, *Serban Georgescu* din Ploiești, *adv. Gh. Cocotă* și *adv. M. Manea* din Roman, *adv. St. Lunescu, Iuliu Leca* din Bacău; o mulțime de învățători, de plugari și de meseriași precum și reprezentanții *Tineretului L. A. N. C.* din Iași în frunte cu *Nic. Petrașcu* președinte, *Drd. Sp. Poleacu*, *adv. Calnuschi*, *adv. Nicolau*, *adv. I. Ghica*, *Nic. Bosie*, *M. Panait* și *Td. Mociuschi*.

Din cauza gerului mare, de peste 26 grade sub zero și a comunicației neregulate a trenurilor, mulți fruntași au fost împedezați să ia parte la constătuire.

La ordinea de zi erau două puncte și anume:

Acivarea (mărirea) propagandei și Desăvârșirea organizației Ligii.

Pentru a nu înșira pe toți vorbitorii, și tot ce s'a spus, voi comunica pe scurt hotărârile aduse.

1. S'a declarat de către președintele suprem *DI. A. C. Cuza* că Liga nu se atinge de învățătura Sfintei Biserici, ci o păstrează neschimbată așa precum este scris în *Căduza Bunilor Români*. Tot ce s'a scris în legătură cu *Vechiul Testament* de către *DI. A. C. Cuza*, este o lucrare personală a *D-sale* adresată conducătorilor Bisericii pentru a îndrepta anumite scăderi strecurate în scrierile bisericești, lucrare care nu are nici un amestec cu Liga și cu conducerea ei.

2. Ce privește *activarea propagandei* s'a hotărât: să se răspândească *Căduza Bunilor Români*, gazeta „*Apărarea Națională*” dela Iași, precum și toate gazetele ligiste, ce apar în diferitele orașe ale țării. La București se va scoate o gazetă săptămânală, iar *DI. prof. Dr. N. Paulescu*, va scoate când va fi nevoie, din timp în timp, un ziar manifest, prin care să combată anumite rele răspândite de gazetele jidovești.

Tot în București se va înființa un depozit central al tuturor publicațiilor antisemite. *DI. Prof. Dr. Paulescu*, va tipări din nou prețioasele sale cărți, ce nu se mai găsesc. Se va răspândi în popor manifeste (cu chipuri) cu tablouri, Svastici, Bibliotecă populară, iar membrii *L. A. N. C.* să aboneze și să plătească fiecare, cel puțin o gazetă antisemită.

Propaganda verbală se va face de către toți membrii *L. A. N. C.* dela om la om, prin adunări, prin șezători, prin conferințe, prin coruri și fanfare căutând cântece

patriotice cum este *Imnul* și altele și prin banderile de călăreți.

Să se revizuiască membrii vechi, să se înnoiască comitetele comunale și județene. Organizațiile județene, vor face propagandă și organizații și în județele vecine în care nu sunt organizații.

Acei Români care din anumite motive nu se pot înscrie în Ligă — fiind slabiși — vor forma *frății de membrii neînscrși* organizații după un statut ce se va publica în „*Apărarea Națională*” din Iași.

Pentru ca și femeile române să poată da ajutor la ajungerea scolului ce urmărește *L. A. N. C.* ca „*România să fie a Românilor*” se vor forma și organizații *femenine*.

Mai departe se vor întări și răspândi prin toate orașele și prin toate satele țării, *organizațiile tineretului L. A. N. C.* după un program ce se va comunica de către *Tineretul ligist din Iași*.

Pentru ca în viitoarele alegeri să nu fim cu totul lipsiți de bani, precum am fost în alegerile trecute, s'a hotărât ca organizațiile județene să strângă din vreme, încetul cu încetul bani, dela membrii cu dare de mână și înțelegători ai pericolului jidovesc, prin organizarea de petreceri, de șezători, de conferințe, prin vânzarea de cărți și gazete.

Președintele suprem va ține legătură cu toate organizațiile antisemite din străinătate.

Pe ziua de 24 Martie 1929, s'a hotărât ținerea unei mari adunări, la București, unde vor vorbi cei mai luminați membrii ai Ligii.

Față de minoritățile creștine, Liga se poartă ca și față de frați, dacă acestea respectă legile țării noastre și nu sunt cu gânduri dușmănoase în contra țării și a poporului Român.

În sfârșit s'a hotărât să se trimească înaltei Regențe un memoriu (o jalbă) prin care să se arate că împrumutul de stabilizare, ce se târgește acum de guvern, ne va aduce sărăcie și rușine pe țară, și că agitațiile comuniste amenință tare cu primejdie.

Români luați aminte, organizații vă și jertfiți pentru mișcarea Ligii ca să curățim țara de jidani!

Cronicar.

CULTIVATORII DE TUTUN DIN COM. APATEU AMĂGIȚI DE ȘARLATANI.

De câți-va ani focoace o bandă de șarlatani terorizează jud. Arad, căutând profituri de pe spăierea cultivatorilor de tutun prin șarlatanie. Cu câteva zile înainte de a preda cultivatorii recolta de tutun la centrul de recepție Arad, se prezintă în com. Apateu zidarul Petroschi Petru din comuna Chișineu-Criș și Balla János din com. Vânători cătunul Luntreni, la grădinarul Borși Sándor, grădinarul cultivatorului Ferencz Petru, învățându-l a nu preda tutunul tot Regiei de oarece ei îl plătesc cu 200 și 300 lei kgr, de tutun tăiat, pe când Regia le dă un preț de nimic, un fel de batjocură. Cultivatorii săraci, ca vinerea mare, s'au gândit să-și oprească o parte din recolta acasă, vânzând-o la acești precupeți, câștigând mai mulți bani.

Grădinarul Borși Sándor, și a mai găsit încă câți-va cultivatori amici cari au găsit de cuvîntă a-și orpîi 1/2 din recolta pentru a-o vinde la acești precupeți. Când aceștia au fost siguri de o cantitate oarecare, se prezintă în com. Apateu instigatorul Petroschi Petru zidar din Chișineu-Criș cu o mașină de tăiat tutun și cu câți-va țigani aduși de el, pentru a tăia tutunul promis de Borși Sándor unde a găsit acasă numai pe soțul lui Borși Sándor, ceilalți cultivatori au adus și ei cantitatea ce au avut-o de tutun foi pentru tăiat, așa că această tăiere a ținut încontinuu 2 zile și 2 nopți, fără ca autoritățile comunei să știe ceva. Când tutunul a fost gata de tăiat, instigatorul Petroschi Petru, a adus încă doi necunoscuți dându-se drept inspectori ai Regiei din București fiind în legătură cu el, instigatorul, beneficiind toți de contravenție, știind că după o cantitate oarecare primesc sume enorme. Cantitatea găsită la cultivatorii este următoarea:

La cultivatorul Batoș Todor, s'a găsit cantitatea de 61 kgr. tutun tăiat, fiind amendat cu 6.000 Lei. La cultivatorul Păcurar Todor 35 kgr. foi și la Badea Gheorghe 15 kgr. foi, în total 185 kgr. tutun tăiat și foi, dar nu știm exact, dacă tutunul care l'au dus acești Domni Inspectori dacă a ajuns până la Depozitul de Fermentare Arad în foi sau tăiat, de oarece 90 kgr. le-au ridicat ei foi din com. Apateu. Având ei mașina lor proprie de tăiat, mai mult suntem ca siguri că ei l'au tăiat, de oarece cultivatorii au fost duși la postul de jandarmi din Apateu și au semnat procesele verbale în alb, fără ca să le citească, ceea ce li-s'a scris de către constatorii. Cultivatorii au fost silți a nu vorbi sau șopti unul către altul, fiind reținuți în postul de jandarmi în noaptea acela și a doua zi toată ziua ca să nu poată reclama cazul autorităților în drept. Șeful postului, un sergent instructor care nu-și cunoaște serviciul pe deplin dacă acești domni s'au dat Inspectori așa i-a crezut și el, dacă ar fi spus că sunt minștrii, tot așa iar li crezut vânzându-l îmbrăcați elegant. După ce au terminat acești inspectori cu semnarea proceselor verbale, s'au pus pe autobuzul rălosului de jidan Haker Nádor

din com. Vânători unde au petrecut mai toată noaptea, lăsând pe instigatorul Petroschi Petru a veni cu căruța cu tutunul până la Vânători unde au dormit la Hadrea Gheorghe socrul instigatorului, Hule Ioan tot din Chișineu-Criș din anii precedenți, care azi e haimana prin București unde a clocotit două automobile, rânind o mulțime de oameni. În părțile noastre această bandă de mișei a luat mare proporție, în legătură cu niște agenți ai Regiei, dându-se drept inspectori pe la toate autoritățile, dar pur și simplu ulște lichele, având la activul lor mai multe escrocherii de felul acesta, în care a fost băgat și fostul comisar Bălan din Arad, azi fiind la răcoare, care a fost prieten bun și coleg de carieră cu acești domni inspectori, este foarte ușor a și câștiga premie de contravenție din așa escrocherii. Rugăm autoritățile din drept a cerceta cazul

Demetrescu.

Increstări pe răboj...

În mintea descreeraților stăpânitori ai raiului bolșevic, timpul n'a lăsat încă să pătrundă o rază de lumină. Scrântiții adepți ai teoriilor lui Marx, apucați de nevroza destrucționismului nihilist, își continuă nestingheriți nefasta operă.

Inconștiența extremistă, după ce a murdărit cu balele-l spurcate tot ce a fost mare și sfânt în blagoslovita Rusie dealtădată, patronează și își însușește azi cea mai mare rușine ce și-a putut-o omenirea imagina vreodată: eternizarea în bronz a lui Iuda.

O statuă lui Iuda!

Cel ce au ajuns să stăpânească o țară, prin exploatarea prostiei și slăbiciunii „moșicilor”, după ce au distrus credința, făcând grajduri din biserici, s'au simțit datori să-și aleagă un simbol al afurisitei lor activități.

Și-acest simbol l-au ales în Iuda.

Au reinviat pe soclu pe cel ce a vândut pe Dumnezeu-Om pe 30 de arginți, i-au pus crucea ruptă în mână, și l-au făcut să calce în picioare Dumnezeasca Evanghelie.

Spasmele convulsive ale nebuniei ce-i frământă, îi îndeamnă pe perciunații descendenți iudaici să-și rânjească deocamdată colți, — dar crucea ruptă și Evanghelia călcată îi va desmetici odată pe acești întunecați.

Zămbetul statuei lui Iuda îi se va părea într-o zi un scrâșnit amar, ca acela pe care l-a mănânat în „țarina olarului”.

Dumnezeu, care a îngăduit ca Fiul Său să fie vândut morții, a îngăduit ca și Rusia să fie vândută de Jidani pleirei. Și acelaș Dumnezeu, care l-a făcut pe Iuda să-și vâre gâtul în sfoară, va face și acestora sfârșitul.

Cum Cristos a înviat din morți, așa va învia și crucea și Evanghelia Lui de sub călcăiul celor fără de lege.

Statua lui Iuda în Rusia? Statua pierzării bolșevismului iudaic!

An.

Povestiri

Tovarășii Leib și Itig la lucru.

de „Romulus Damian”

(continuare)

Lelea Nuța, postată cu Jon în fața lor, adusă repede niciorul cu apă ce sta la ușă la dreapta, îi dă lui Gheorghe și apoi întrebă: „Da ce ai măi vecine Gheorghe, de ți-e așa de rău?” Neprimind răspuns, să adresă lui Jon, zicând: „Doamne ferește să nu moară, până mă duc să chem pe nevastă-sa Ana! O fi la biserică oare, mă Joane, nu ști?” Jon răspundând ridicând din umeri, și ștergându-și cu mâneca dreaptă dela cămașă lacrimile din ochi, lelea Nuța eși repede din casă, făcându-și cruce și uitându-se odată la i-coana malcei Domnului, și apoi cu pași grăbiți înainta spre biserică, spunând tuturor, pe care îl întâlnea pe drum, că Ilie și Gheorghe lui Busu-luc sunt bolnavi de moarte.

La câteva clipe toți credincioșii din

biserică, și apoi satal întreg, cunoștea trista veste.

Când Paraschiva, soția lui Ilie, și Ana, nevasta lui Gheorghe, intrară pe ușă cu o grămadă de bărbați și femei după ele, amândoi dormeau, Ilie pe pat îmbrăcat și Gheorghe ghemuit pe ladă, iar Jon îi străjuia, șezând pe lădiță, la picioarele unchiului său Gheorghe.

La întrebările ce au de-s bolnavi, Ion nopotând da nici un răspuns, tatăl său Ilie abia putu zice: Ioane! Capul tare mă doare, apoi să întorșase pe dreapta.

Unul dintre bărbați, Alexandru lui Turcu, prieten din copilărie cu Gheorghe, apropiindu-se și aplecându-se întrebă la ureche: „Măi vere Gheorghe, ce ai mă? Spune-mi mie te doare, ce ai pățit măi Gheorghe?”

Gheorghe neputând răspunde din cauza durerilor, îi arătă cu mâna stângă că îl doare la stomac și în pânțe, apoi făcând semn nevastei sale să se apropie îi arătă săculețul cu bani. Ana executând dorința desnodă săculețul dela grumazi, îl băgă în sân, apoi întrebând dacă vrea să-l

ducă acasă și dacă îi trebuie ceva, îl pusă palma stângă pe frunte iar cu dreapta luasă mâna sa stângă în a ei. Gheorghe mișcă de două ori din cap „nu”, apoi închizând ochii spusese că vrea să doarmă, să albe liniște.

Respectându-i dorința toți eșiră în curte, și după ei apoi și Ion. Aci să sfătura asupra ajutorului urgent de dat, Alexandru lui Turcu purtând cuvântul și propunând, în mijlocul grupului din mijlocul curții. Când toți aprobară părerea lui Alexandru de a se aduce cu căruța și caii lui Ilie un doctor din Câmpu-Lung, cât mai de grabă, vremea fiind sgârcită și necazul tot mai mare, toate femeile plângeau, iar Paraschiva lui Ilie abia se ținea pe picioare de plânsul mult și de povara ce să pusesse pe inima-i și pe care căută să o înăbușe față de ceilalți răzământu-și capul pe cotul stâng răzâmat de umerul drept a feciorășului ei, Ion.

Alexandru lui Turcu scoase într-o clipă caii din grajd, îi înhamă la căruța și apoi luând pe Jon cu el, o luă la goană spre oraș.

(Va urma)

Pentru opinia publică.

Studentii arădani dela Universitatea din Cluj, aparținând soc. naț. cult. „Crisana”, pun în vedere opiniei publice că, luând act de calomniile Irindento-șantagiste ale ziarului „Reggeli Ujság” îndreptate contra alor doi profesori români din Arad, au încredințat pe colegul lor Oct. Lupaș ca să înainteze cu asentimentul lor, susținerii ziar următoarea „Intâmpinare”. (Not am publicat-o în nr.-ul trecut al ziarului nostru).

Când s'a trimis acest protest, eram în credința că avem de a face cu oameni de bun simț, animați de spiritul obiectivității. Constatăm, însă, că d-nii dela „R. U.” nu posedă aceste calități. Regretăm, deci greșala de a fi intrat în vorbă cu niște indivizi de mentalitate vijlă.

Și dacă mai insistăm asupra calomniilor aduse colegului nostru, e pentru ca să clarificăm opinia publică asupra afirmațiilor injurioase ce s'au făcut.

Declarăm:

1. Că acea „Intâmpinare” n'a fost înaintată de „gladiatorul lui Cuza”, în numele „teroriștilor antisemiți”, ci de studentul O. Lupaș, în numele și cu asentimentul colegilor săi, cari nu sunt încadrați — ca toată studențimea de altfel, — în politica de partid. Că unii studenți nutresc gânduri antisemite? E foarte adevărat; dar aceasta este o convingere ce trebuie să li se respecte.

2. Că d-nii prof. Albu și Ciuceanu nu au recurs la „protecția” noastră.

3. Că „R. U.” a denaturat sensul declarațiilor noastre, afirmând că stud. s'a solidarizat cu „csirkefogók, panamisták, bandavezerék...” și nu cu d-nii profesori („cari nu au alt neajuns, decât acela de a reprezenta cauza Românilor...”)

4. Că n'avem nevoie de sfaturile lui Nagy Dániel și Zomora Iános, pentru a ști dela cine să învățăm „sociologie”. (Știu d-ilor ce e aceea?)

5. Că presa minoritară din Arad nu trebuie să se supere de epitetul „jidano-maghiară”, pentru că acesta corespunde realității.

6. Că nu primim lecție de naționalism dela „R. U.”.

7. Că în sfârșit „R. U.” n'a răspuns la nici unul din punctele la care a fost provocat, ci a divugat, debitând la adresa colegului nostru, deci și la a noastră, calomniile de cea mai ordinară speță.

Neprimind răspunsul cerut, declarăm pe „Reggeli Ujság” de *bârfitor ordinar*, considerând orice discuție, pe tema de mai sus, terminată.

E. Bocu Dr. Ioan Voștinariu
secr. gen. preș. soc. „Crisana”

„Grosz a devenit lat.”

De multă vreme s'au tot plâns bleții românași din comuna Nadăș și cele vecine că jidanul Grosz nu-l lasă să trăiască și pedepse grele de multe milioane au fost aruncate în cărașărmăntilor săteni, din cauză că scăpaseseră vitele în pășunea ori duceau câte o uscătură de lemn din pădurile fără margini a jidanului; pășunea și pădurea lui își ge întindea peste hotărâle multor comune... și el nu odată a zis că mai bine să se usuce vitele țărănilor deoparte și pășunea lui de alta de cât să o pască „ciurdele valahilor.”

Un țaran mai necăjit spunea: „numai atunci vom scăpa de năcazuri dacă arhimitionarul Grosz va deveni lat.”

Ei iată vi s'a împlinit dorința și s'a dea D-zeu să vi să împlinească și speranța. Jidanul Grosz nu mai este între cei vii, deși l-au chemat la patul lui și pe renumitul profesor de univ. din Budapesta, pe baronul Koranyi Alex., acum rămâne să s'apăți și voi năcazuri cu mai mult succes decât decum a scăpat el de moarte pentru păcatele lui pe care voi nici odată nu s'le veți lerta.

Cârciumarii români din București contra otrăvirilor poporului.

În zilele trecute cârciumarii români din București au ținut o adunare pentru a se plânga că oamenii se feresc să mai bea beuturi spirituoase, de teama otrăvirii cu spirit metilic. Cârciumarii s'au hotărât să arate — fără cruțare — pe toți aceia, care falsifică beuturile, cu scopul vădit de a se îmbogăți, otrăvind pe aceia cari le beau.

Gazetele care scriu despre adunarea cârciumarilor nu sufă un cuvânt, că *otrăvitorii poporului* sunt toți din neamul lui *Juda Iscarioteanul*, nu cumva să-i supere.

Înțelegi iubite cititor, pentru ce ascund gazetele mari din București păcatele jidanilor?

Pentru că, dacă ar da pe față, toate fărădelegile acestui popor blestemat, — *jidovii* — nu le mai dă ajutoare bănești și nu le mai cumpără gazetele. Vasăzică toate gazetele, afară de acelea ale Ligii Apărării Naționale de sub președinția D-lui Cuza, sunt vândute jidanilor, căci le acopere fărădelegile, în paguba neamului românesc.

Români, citiți numai gazetele cuziste, care apără interesele Bisericii, ale Regelui și ale Poporului românesc!

Stăpânirea bolșevică își trimite agenți la noi în țară ca să tulbure liniștea poporului

Dl. Profesor A. C. Cuza dela Iași președintele suprem al Ligii, a trimis o scrisoare deschisă către Dl Iuliu Maniu, ministru președinte, prin care li cere să ia toate măsurile de lipsă, pentru a împedea propaganda bolșevică ce se face de un timp încoace, atât prin agenții periculoși care trec Nistrul, cât și prin tipăriturile atâfătoare ce se răspândesc pe ascuns de către jidani și de uneltele acestora.

Unul dintre cei mai periculoși agenți *Dobrogeanu Gherea* (Katz Nuhâm) a fost prins deunăzi în București pe când voia să vorbească la telefonul poștei Centrale. Acest *jidov bolșevic* a fost condamnat anii trecuți, la 10 ani muncă silnică, dar a făcut ce-a făcut și a fugit de sub pază pe când era dus la închisoare.

Români nu ascultați de vorbele și de sfaturile acelor care vă îndeamnă să vă lepădați de Biserică și de poruncile acelor, să nu faceți armata, să nu plătiți dările — căci aceștia sunt uneltele de ale jidovimei plătiți ca să ne dărâme Țara și Biserica.

Proceduri jidănești. În ziua de 2 Februarie a. c. am călătorit în acelaș compartiment al unui tren accelerat cu doi înalți funcționari ai ministerului agriculturii și domeniilor din București. Din conversația lor am dedus că inspectează în diferitele părți ale țării fabricile și depourile de beuturi alcoolice. Unul dintre ei comunica celuilalt, că l'a cercetat un jidan noaptea acasă imbiindu-l cu 200.000 de lei, ca să-l scoată basma curată și că jidanii falsificatori de beuturi și alimente l-au procurat și multiplicat fotografia distribuind-o între ei, pentru ca să poată angaja vreun asasin, care să-l scape de controlul lui neplăcut și păgubitor. Când vom ajunge Doamne să fie puși la locul lor criminalii de jidani!

Dela C. F. R.

Palatul „Cenad” care este proprietate C. F. R. este ocupat de niște pui de năpărcă, cari țin birouri de expediție, birouri advocațiale precum și barbierele pădurilor noastre firma „Lomaș” etc.

Intrucât acești jidani își vor face bagajele pe data de 1 Mai a. c. fie-ne permis a recomanda onor. Comisiuni pentru distribuirea locuințelor C. F. R. funcționari cu salarii de 4000—6000 preferindu-se chiar și față de D-nii ingineri cari au saiar lunar aproximativ de 20—25 mil Lei.

Noi avem în Arad mulți, foarte mulți funcționari familisti cu saiar de 4000—6000 Lei lunar cari stau în locuințe particulare plătiind chirie lunară de 2000—2500 Lei.

Mai cerem ca aceste locuințe să se distribuie în prima linie funcționarilor români avându-se în vedere și situația familiară a fiecăruia și să nu să mai facă greșeli, — cum este cazul minorității transferată pe cale disciplinară din Satumare, care nu este căsătorită — în detrimentul unor funcționari români și căsătoriți.

Faimosul șef de gară Valcal N. fost șef de stație în Nadăș unde a fost transferat pe cale disciplinară pentru fraudă sumei de cca. 30.000 Lei acum ca recompensă este mutat la stația Subcetate.

Întrebăm autoritățile în drept; Așa să măsură dreptatea? Unde sunt românii noștri? Despre aceasta persoană simandicoasă ne vom ocupa mai de aproape.

În numărul trecut al ziarului nostru am arătat cum „gentlemanul” Otava Ioan (bețivul) fost șef de gară în stația Socodor a restituit sumele creditorilor săi, azi vom arăta cum acest putregai a fost din nou descoperit.

D-lui inspector de mișcare căruia i-se făcuse raportul de către controlor despre cele descoperite în st. Socodor, fiindu-l suspectat proveniența banilor restituiți în casa statului s'a dus personal pentru a se convinge asupra celei întâmplare când însă la verificarea cassei a aflat din nou lipsa sumei semnalate (peste o sută mil Lei).

A dispus imediat suspendarea și înlocuirea fraudatorului, dresându-se actele cuvenite în care este somat să restituie din nou suma în caz contrar va deveni oaspele hotelului de pe malul Mureșului — anume pregătită pentru escroci, hoși, bandiți, criminali, sustrăgători de bani publici et. cons. — și iată că viteazul care odinioară stătea în șaua hărmăsarului de prăsăla cumpărat dela primărie pe banii agonisiți cu multă sudoare dându-și aere de mare proprietar, constituit sustrăgător de bani publici, premierul alcoolului, descoperit din nou, să tăvălește la picioarele soției sale tânguindu-se și plângând, implorând și amenințând cu sinucidere — ce păcat ar fi fost — dacă nu va căștiga bani până sara și iată că amândoi pornesc în cerșite.

După multă alergare și după ce a devenit acționar a unei bănci prin mari intervenții a reușit să primească sume multe lipsă pentru acoperirea furtului săvârșit.

Dar ca să nu fie dat pe mâna parchetului acest putregai de om a născocit și o minciună ordinară — care de altcum este caracteristica bețivilor, escrocilor și a tuturor netrebnicilor — pe care nu o putem reproduce fără să nu atingem și alte persoane care au fost lovite moralicește de acest mișel.

Dela aceasta dată și până la 4/XII—1926 a fost retras dela conducerea gării când a luat în primire stația Ferma Ceala unde primul lucru i-a fost să sustragă din nou o sumă de cca. 4000 vezi revizia casieriei din 17 Martie 927 și dosarul No. 13.383 927.

Dela stația Ferma Ceala unde a căzut și în crima înșălătoriei și escrocheriei la care vom reveni, a fost mutat la st. Galaț-Feneș unde cu ocaziunea reviziei din 31 Iulie 1928 sa aflat o lipsă de aproape 2000 Lei (vezi No. 16350 | 928).

În No. viitor vom dovedi escrocheria „gentlemanului”.

Informaiuni.

Imprumutul care se face pentru stabilizarea banilor noștri înseamnă sărăcie și umilință.

Gazetele cele mari din capitală ne vestesc că imprumul de 102 milioane de dolari sau 16 și 1/3 miliarde de lei a fost încheiat la Paris de către Dl M. Popovici ministerul de finanțe din guvernul D-lui Maniu.

Dl A. C. Cuza președintele suprem al Ligii a înaintat o plângere înaltei Regențe pentru a-i arăta că acest, imprumut de stabilizare însemnează sărăcirea și umilința țării noastre. Vom mai scrie.

Ferți-vă fraților de băuturile jidanilor căci vă perdeți bani și viața și lăsați familia în sărăcie!

Serata dansată a Regimentului 93 Infanterie va avea loc în ziua de 16 Februarie a. c. Invitațiile au fost lansate. Va funcționa o cursă de autobuze cu începere dela 9.30 de pe Piața Avram Iancu și o stație de trăsuri în Cetate pentru transportul publicului.

Fiecare român și creștin are ocaziune să și dovedească simpatia față de scumpa noastră armată, participând la seratele aranjate de ea.

Salutăm cu cea mai sinceră și românească bucurie reparația în Arad a ziarului cotidian național Poporan Independent „*Renasterea Română*” și sperăm că acest ziar și acum ca și atunci când a apărut înainte cu ani de zile și timp de doi ani de zile, în Sibiu, va sta în fruntea ziarelor noastre.

În ulimul timp au dezertat peste Nistru în Rusia mai mulți grăniceri români.

Faptul ne îngrijorează și ne întrebăm care poate fi cauza acestor desertări? I doară: frigul, foamea, răul, neomenescul (?) tratament al superiorilor sau mai curând cine știe ce mijloace ademenitoare, de care se folosesc vecinii bolșevici!!!

Trebuie luate toate măsurile necesare contra celor păcătoși!

SIMERIA, centrul de cale ferată din mijlocul județului Hunedoara, care centru era culb de aprig șovinism unguresc intolerant în timpul finitei stăpâniri nedrepte, prezintă aspectul unei comune, în care sufletul românesc tânjește, frământându-se uneori în negura desorientării. Și câtă necesitate este aici de acțiune culturală de lămurire și îndreptare, de organizare rațională, economică și națională! Și ce elemente accesibile culturii!

Primele începuturi promițătoare s'au înămolit deabinele. Ce se mai face, este gol și stereotip, deci plictisitor, fără răsunset rodnic. Elementele, care ar fi putut face ceva bun și trainic, parte s'au retras pe nedrept jgălte și scârbite, parte s'au dat pe brazdă more patrio: satisfacerea ambițiilor prea mari și a spurcăteli lăcomii materiale nesățurate fără a alege mijloacele, neținând cont de funcția, ce o ocupă, învățăturilor, principiilor propăgate de păgubirea altora, oameni și instituții. Realizată astfel averea: înfumurare primitivă, dispreț pentru cei rămași săraci din nobleță sufletească, din respingerea învârtelei, a folosirii blăstămatei de conjuncturi.

Urmare: criză de prestigiu cu tot alaiul urmărilor. Neîncredere în sinceritatea conducătorilor, în altruismul faptelor și îndrumărilor lor, lichidare.

No. 383 | 929.

Publicațiune.

Sa aduce la cunoștință publică, că Primăria Aradul nou în ziua de 26 Martie 1929 ține licitație publică pentru furnizarea și efectuarea lucrărilor de mai jos:

1. Pentru furnizarea alor 6 vagoane lemne de foc calitate I.
2. Pentru furnizarea imprimatelor și recvizitelor de birou necesare primăriei pe anul 1929.
3. Pentru furnizarea alor 30 mm. ovăz, 50 mm. paie și 60 mm. fân necesare cailor comunali.

4. Pentru lucrul de rotărit și lucrul de faur, de care are lipsă primăria în anul 1929.

5. Pentru confecționarea alor 13 rânduri haine de vară pentru polițiști comunali și pentru repararea alor 10 păr. cisme a poliștilor.

6. Pentru săparea unei fântăni în locul numit „Heckenflur“.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 70—80. din legea contabilității publice.

La licitație se va putea concura numai cu oferte închise și pe lângă depunerea vadiului de 10 %.

Caietul de sarcini și condițiile se pot vedea zilnic în biroul notarial în oarele oficioase.

Aradul nou, la 8 Februarie 1929.

Primăria.

Fie care abonată este rugat să ne câștige un nou abonat!

**PRIMĂRIA
comunei Mândruloc.**

No. 1070 | 1928.

Publicațiune.

Rămânând fără rezultat licitațiunile de fapte pe ziua de 6 Februarie 1929, publicăm o nouă licitațiune pe ziua de 5 Martie 1929 cu oferte închise după cum urmează:

I.

La oarele 8 pentru furnizarea gazului lampant pentru iluminatul birourilor dela Primăria comunei.

II.

La oarele 9 pentru furnizarea oleului și a materialului lipsit în ce privește întreținerea în bună stare și funcționare a podurilor plutitoare și a luntrițelor dela acestea cari se află în comuna Mândruloc și satul Cicir.

III.

La oarele 10 pentru furnizarea rechizitelor de scris, imprimate, registre, compactarea cărților de legi și a regulamentelor din biroul Primăriei.

IV.

La oarele 11 pentru furnizarea alor 5 vagoane lemne de foc calitate I. pentru încălzitul localurilor dela Primărie și a locuinței notarului comunal.

V.

La oarele 12 pentru reparațiunile mărunte ce se vor ivi din caz în caz în cursul anului 1929 la edificiu Primăriei comunale și la fântănilor aflătoare în aceste

edificii, tot așa la fântănilor aflătoare pe hotarele comunelor Mândruloc și Cicir.

VI.

La oarele 14 pentru furnizarea furagelor și grăunțelor necesare Primăriei pentru întreținerea animalelor de reproducție.

VII.

La oarele 15 pentru îngrădirea cimitirelor de animale cîn comunele Mândruloc și Cicir.

VIII.

Repararea mobilierului și furnizarea celui lipsit din birourile Primăriei, mai departe vinderea mobilierului celui scos din serviciu, respective nefolositor pentru acest scop.

IX.

La oarele 15 1/2 pentru curățirea fântănilor depe hotarele comunelor.

X.

La oarele 16 pentru confecționarea uniforme, încălțămintel și a echipamentului guarzilor comunali.

XI.

La oarele 16 1/2, esarendarea pământurilor comunale pe anul agricol 1929/1930.

XII.

La oarele 17 pentru furnizarea duzilor de ciment și a cimentului necesar lipsit dela renovarea drumurilor comunale, mai departe transportarea nisipului necesar pe aceste drumuri.

Licitațiunile se vor ținea în conformitate cu dispozițiunile le-

gei contabilității publice. La oferte se va anexa garanța de 5 % despre ce se va face menționarea pe plic.

Mândruloc, la 7 Februarie 1929.
Primăria.

In interesul D-voastră cercetați
croitoria de domni

Coroban Ștefan

Str. ION RUSU ȘIRIANU Nr. 2

unde să confecționează cele mai elegante haine după ultima modă. Aici se pregătesc și uniformele funcționarilor C. F. R.

Basinul de înot **SIMAY** pentru bărbați și femei deschis Luni, Joi, și Duminică între orele 4 - 8 d. m.

Prețul unui bilet Lei 30 în care este cuprins și serviciul.

:: :: Școală de înot. :: ::

Reclama este sufletul
comerțului

Rugăm achitați abonamentul!

CREMA DE FAȚĂ

„MARGIT“

De vânzare pretutindeni

Schimbașilor Atenție!

Consortiul furnizător a Căilor ferate cu numele:

LAZAR TATU, Arad, Str. Col. Paulian No. 11.

VASILIE IVAN, Arad, Str. Eminescu No 26

NICOLAE JOSIF Arad, Str. Românilor confecționează uniformele regulamentare garantat și cu prețul cel mai efitin.

Prima croitorie bărbătească militară și civilă
A. Kiss și fiul succesori
Scheer și Mayer croitori
Arad, Bulevardul Reg Ferd. No. 3
execută comenzi prompt din stofele cele mai bune confecțiuni elegante
Prețuri moderate. Cereți prospecte pentru haine militare (și schimbas)

BANCA GENERALĂ A JUD. ARAD.

CONVOCARE.

Conform art. 5 și 7 din statute D-nii acționari ai Băncii Generale a județului Arad, sunt invitați a lua parte la a

IV-a adunare generală ordinară,

ce va avea loc în de 3 Martie 1929 în localul Băncii din Arad, Str. Alexandri No. 1, ora 11 dimineața.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de samă a Consiliului de Administrație pe exercițiul 1928.
  2. Aprobarea Bilanțului și Contului de Profit și Pierdere.
  3. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Censorilor de gestiune.
  4. Alegerea a 3 Censori.
  5. Reducerea capitalului prin stampilarea acțiunilor la 150 lei bucata.
  6. Modificarea art. 7, din statute pentru majorarea capitalului la 10 milioane, lăsându-se la latitudinea Consiliului de Administrație de a face emisiunea atunci când va crede necesar și cum va găsi de cuviință.
- Vor putea lua parte la adunarea generală toți D-nii acționari care vor depune cu cel puțin 5 zile înainte de adunare acțiunile lor la Cassa societății din Str. V. Alexandri No. 1.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

ACTIV.

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1928.

PASIV.

Cassa în numerar	742549	Capital	8000000
Efecte scontate	4359539	Fond de rezervă	540707
Efecte reescontate	2200000	Depuneri spre fructificare	5389149
Conturi curente	6559539	Diverse conturi	556761
Imobile	7377352	Angajament pentru efecte reescontate	2200000
Mobilier	40700	Dividende neridicate	186742
Diverse garanții	324000	Interese transitoare	63527
Cont de ordine	20000	Ordine de plată	50000
	1723439.46	Cont de ordine	1723439.46
		Benef. rep. din 1927	48358.40
		Benef. din anul 1928	28895.60
	16787579.46		77254
			16787579.46

DEBIT

PROFIT ȘI PERDERE.

CREDIT

Dobânzi plătite la dep. spre fructificare și Conturi curente	665793	Benef. rep. din 1927	48358.40
Salarii	492000	Dobânzi și Camb.	1751318.60
Cheltuieli de Administrație	238781		
Impozite	325849		
Benef. rep. din 1927	48358.40		
Benef. din 1928	28895.60		
	1799677		
			1799677

Arad, la 31 Decembrie 1928.

Ștefan Neamț, șef contabil.

Grigorie Romanescu președinte.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Emil P. Grozda, Christian Tomulescu, Dr. Ioan Groza, Dr. Alexandru Lazar, Dr. Aurel Novac, George Pleș, Pavel Dăria.

COMITETUL DE CENZORI:

Paul Rozvan, Virgil Popovici, Dr. Traian Șincal, Ing. Rătoescu Traian, Gros.

Tiparul Tip

ane. "Palatul Culturii" Arad

Dr. Nichi Lazăr, dir. Palatul Culturii

ndiți, ziarul Națională